

ע"פ 2836 - מדינת ישראל נגד מוחמד אמאра, תאופיק ג'בארין

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורורים פליליים

**ע"פ 2836/22
ע"פ 2837/22**

לפני:
כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופטת י' וילנבר
כבוד השופט ש' שוחט

המערערת:
מדינת ישראל

נגד

המשיב בע"פ 2836/22:
מוחמד אמאра
המשיב בע"פ 2837/22:
תאופיק ג'ubarin

עורורים על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
ימים 13.3.2022 ב-21.5.2022 שניתן על-ידי
כבוד השופט ד' פיש; ומיום 22.3.2022 בת"פ
21.5.2022 שניתן על ידי כבוד השופט א' טובי

תאריך הישיבה:
(19.5.2022) י"ח באיר התשפ"ב

בשם המערערת:
עו"ד סיגל בלום

בשם המשיב בע"פ 2836/22:
עו"ד מוחמד מואסוי
בשם המשיב בע"פ 2837/22:
עו"ד יונס פאייז
בשם שירות המבחן:
עו"ס ברכה ויס
מתרגמן:
מר אשרף קרעין

פסק דין

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

השופט שי שוחט:

1. המשיב בע"פ 2836/22 (להלן: מוחמד) והמשיב בע"פ 2837/22 (להלן: תאופיק; שניהם יחד, להלן: המשיבים) חבירו ייחדיו לשם ביצוע ארבע עבירות: עבירה של קליאת שוא לפי סעיפים 377 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירה של שוד לפי סעיפים 402(ב) ו-29 לחוק העונשין; עבירה של שחיטה בכוח לפי סעיפים 427(א) רישוה-29 לחוק העונשין; ועבירה של שחיטה באוימים לפי סעיפים 428רישוה-29 לחוק העונשין. בגין העבירות האמורות הגישה המערערת, בשני העורוורים (להלן: המערערת), כתבי אישום נפרדים נגד המשיבים. כתבי האישום ננדנו בפני מותבים שונים בבית המשפט המחוזי בחיפה.
2. ביום 9.12.2021 וביום 7.12.2021 הודיע תאופיק ומוחמד, בהתאמה, בגדלים של הסדרי טיעון, בעובדותיהם של כתבי אישום מתוקנים שהוגשו בעניינם. השניים הורשו, על פי הودאתם, ביצוע העבירות שפורטו לעיל.
3. ביום 13.3.2022 גזר בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט ד' פיש) את דיןו של תאופיק, והשית עליו 26 חודשים מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו) ועונשים נלוויים, ובכלל זה פיצוי למotalon בסכום של 5,000 ש"ח. ביום 22.3.2022 גזר בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט הבכיר א' טוביה) את דיןו של מוחמד והשית עליו 30 חודשים מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו) ועונשים נלוויים, ובهم פיצוי למotalon בסכום של 6,000 ש"ח.
4. המערערת הגישה את העורוורים שבគורת ובמסגרת מעתה להחזרת הענישה שנגזרה על המשיבים - הן ביחס לרכיב המאסר בפועל הן ביחס לרכיב הפיצוי שנפסק לזכות המotalon.

טענות הצדדים בערעורים

5. לטענת המערערת, מתחמי הענישה שנקבעו ביחס לכל העבירות שבahn הורשו המשיבים - בין 18 ל-48 חודשים מאסר בפועל לתאופיק ובין 20 ל-60 חודשים מאסר בפועל למוחמד - המsequים וחוטאים לעיקרון הಹילהה; חרוגם במידה רבה מן העונש המרבי שנקבע בצדן של העבירות שבahn הורשו המשיבים; לא עלולים בקנה אחד עם האכזריות המגולמת במעשים שבahn הורשו, עם המסוכנות שנש��פת מהם ועם ההכרח להגן על הציבור מפניהם; ולא נותנים ביטוי הולם לנזק ולפגיעה הקשה שנגזרמה למotalon.
6. המערערת מלינה גם על אופן קביעה העונשים בתחום מתחמי הענישה האמורים. לטענתה, שגה בית המשפט המחולז בכך שננתן משקל מכריע לגילו הצעיר של תאופיק ולהיעדר רישום פלילי בעניינו, תוך התעלמות מהתרשםתו השלילית של שירות המבחן ממנו בכל הנוגע להבנה שהוא מגלה ביחס למעשייו וחלקו ביצועם. בהקשר זה מפנה המערערת להמלצת שירות המבחן, שעמדה לפני בית המשפט המחוזי טרם גזרת דיןו של תאופיק, שלפיה ישנו צורך במתן ביטוי עוני שייהלום את חומרת המעשים והצורך בהרתעה, לרבות הרתעת הרבים. המערערת מצינית כי תאופיק הורשע, ימים ספורים טרם הדיון, בעבירות אלימות בתחום המשפחה, מה שמלמד על מסוכנותו. אשר למוחמד, המערערת סבורה כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שננתן משקל יתר לעברו הנקוי, לגילו הצעיר ולשלב שבו הודה (עובר לשלב ההוכחות). זאת, כך טענה המערערת, לנוכח תסוקיר שירות המבחן שמצביע על מסוכנותו של מוחמד ברמה בינונית-גבואה, שיכל שתתממש עשויה להתבטא ברמת אלימות גבוהה. כן נטען, כי שירות המבחן תיאר תמונה של אדם שמגלה הבנה חלקית למשvio, נטה לצמצם את חלקו במעשים המתוארים, מחזיק בעמדה קורבנית ומתתקשה להביע אמפתיה

עמוד 2

למתلون. עוד טענתה המערערת כי הענישה בכללותה, על סכום הפיזי שנפק במסגרתה, סוטה באופן קיצוני מרף הענישה הראי ביחס לעבירות שבנה הורשו המשיבים, אינה הולמת את חומרתויה אף לא נותנת ביטוי ראוי לנזק הנפשי החמור שנגרם למתلون לנוכח מעשייהם.

7. המשיבים, מן העבר השני, מתנגדים ייחודי ל渴求 הערעורים. הן מוחמד הן תאופיק טעוו במסגרת הדיון לפניינו, כי אף שאין להקל ראש בעשייהם ובחווארת העבירות שבנה הורשו, הרי שאין כל הצדקה להטעבות בגזר-דין של בית המשפט המחויז בעניינם. זאת, כך טענו השניים, לנוכח החרטה שהביעו; בהתחשב בעברם ובנסיבותיהם האישיות; בשים לב לכך שלא נגרם למתلون נזק גופני ממש ולכך שהוא מתפרק בשגרה באופן תקין ואף שימוש לאחר האירוע בתפקיד משטרתי רגש המחייב תפקוד פיזי מלא (נתון אחרון זה, כך לטענותם, לא הובא על-ידי המערערת בפני בית המשפט המחויז); ובהינתן שהעונשים שהושטו עליהם אינם חריגים מרף הענישה הנוגה במקרים דומים.

דין והכרעה

8. לאחר ש שקלתי את טענות הצדדים, מזה ומזה, באתי לכל מסקנה כי יש לקבל את שני הערעורים ולהחמיר את עונשי המאסר בפועל שנגזרו על המשיבים.

9. לא אחת נפסק, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להטעב בעונש שהושת על-ידי הערכאה הדינית, אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית מדיניות הענישה הנוגת במקרים דומים או כאשר נפלה טעות מהותית ובלתי נמנע הדין (ראו: ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' ابو עבשה, פסקה 14 (23.1.2022); ע"פ 159/22 מדינת ישראל נ' ابو תאיה, פסקה 13 (2.3.2022); ע"פ 7757/21 מרזוקי נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (24.5.2022)). כפי שיוbara להלן, המקרה שלפניו אכן נמנה עם אותם מקרים חריגים שבהם מתחייבת החמרת העונשים שהושטו על המשיבים בשני הערעורים.

10. די בעיון בכתב האישום המתוקנים, שבהם הורשו המשיבים בהתאם להודאותם, כדי להיווכח עד היכן מגיעה חומרת מעשייהם.

11. על פי כתבי האישום המתוקנים, המשיבים והמתلون מכירים מקדמת דנא, בהיותם בני אותו כפר. בין המשיבים לבין המתلون נתגלו סכום כספי שבמסגרתו דרשו המשיבים מהמתلون להעביר לידיים סכום של כ-20,000 ש"ח. תאופיק יצר קשר טלפוני עם המתلون, במספר ההזמנויות שונות, ואימס עלייו כי יאונה לו רע. בין היתר איים, כי אם לא יעביר לידי את הסכום האמור "עשה מה שאני רוצה בר". המתلون לא מילא אחר דרישתם הכספיות של המשיבים, ואלו החליטו לעשות כל שלאל ידם על-מנת לקבל את מבוקשם. לשם כך, קשו המשיבים קשור לכלוא את המתلون שלא כדו להשתמש נגדו בכוח.

12. ביום 27.4.2021 יצר מוחמד קשר טלפוני עם המתلون והציג בפניו מצג שווה שלפיו הוא מבקש להיפגש עמו ביחידות על-מנת להסדיר את הסכום הכספי ביניהם. המתلون שום את מבטחו במוחמד, ובסביבות השעה 10:20 באותו היום הגיע לתחנה המרכזית בעפולה, שםפגש את המשיבים כשם ישובים ברכבת. תאופיק הסביר למתلون כי בדעתו לנטו לבתו שבכפר זלפה, שם ישוחחו עם אביו על-מנת הגיעו להסדר כספי. המתلون נתן את הסכמתו לכך

והשלולה שמו פעמיים עברו בינו של תאופיק, כאשר מוחמד נהג ברכב. בהגיעם אל המქם חלפו השלושה בנסיעה על פni הבית ומוחמד עצר את הרכב בחורשה הסמוכה לו. תאופיק הסביר למתלון כי לא ניתן להיכנס CUT לבתו מסיבות שונות, ולאחר זמן מה המשיכו השלושה בנסיעה והגיעו לחורשה המצודה בין הכפרים זלפה וסוסיה.

13. בהגיעם לחורשה האמורה, ניגש תאופיק למתלון, חיטט בכיסיו יחד עם מוחמד נטל מכשיר טלפון נייד חפצים נוספים וסכום של 1,000 ש"ח. המשבבים לא הסתפקו בכך. לאחר שרוקנו את כיסיו, תקפו השניים את המתלון והכו אותו בכל חלק גוף. בהמשך, מסר מוחמד חבל, שהיה ברכב, לידי של תאופיק, והלה קשר והזיך אותו לצווארו של המתלון, מסר את קצחו למוחמד ותקף את המתלון כשהוא מכח בו בידי בכל חלק גוף. לאחר מכן, הורו המשבבים למתלון ללקת על ברכיו ידיו, ובעשהתו כן משך אותו מוחמד באמצעות החבל לתוך שיחים, כשהוא כורע על ארבעת גפיו, ובעת בגופו שלוש פעמים. המשבבים המשיכו לבצע במתלון מעשים שונים על מנת להשפילו ולבזותו, ובכלל זה צפו עליו ללקת על ארבע ככלב ולבצע פעולות אופייניות לכלב מאולף כמו להרים שתי ידיים באוויר, לרדת לרצפה ועוד. תוך כדי ביצוע מעשים אלה בעט תאופיק בבטנו של המתלון, דרך על גוףו וستر לו בפנוי.

14. אחר הדברים האלה, קשר מוחמד את המתלון לעצ באמצעות החבל, והמשבבים ייחדו אליו כי ככל שלא ישלם את הכספים עד לשעה 00:19 באותו היום, הם "ירו ברגלו ויזרקו אותו בצלפה". בשלב זה עזב תאופיק את המქם מסיבות שלא הובילו, ומוחמד נטל לידי את מושכות "הטייפול" במתלון. מוחמד איים על המתלון, באמצעות חפץ הנחזה לאקדח, כי אם לא ישלם את הכספים "יראה בו ובמשפחה". בסביבות השעה 12:00 הגיעו שוטרים לחורשה ומוחמד נמלט מן המיקומתוך הורתת המתלון כשהוא קשור לעצ. כתוצאה מן המעשים המתוארים נגרמו למתלון חבלות פנוי ובחלקים נוספים של גופו. הוא טופל בשל כך במרכז רפואי העמק ושוחרר לבתו למחירת היום.

15. בית משפט זה עמד פעמיים אינספור על חומרתן הרבה של עבירות הסחיטה השונות, אשר מעוררות את סודות הסדר הציבורי ופוגעות באופן ניכר בשלום הציבור, בשגרת חייו ובביטחוןנו. עבירות אלו פוגעות במרקם חייהם של הנשחטים, במישור האישי והכלכלי (ע"פ 14/5769 אלרואי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (20.9.2015); ע"פ 17/106 מסיקה נ' מדינת ישראל (30.01.2018); ע"פ 15/1551 שלו נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (6.9.2016)). וכן, סחיטה באמצעות איום "מהויה עשיית דין עצמי וגורמת לשילילת קניינו של الآخر תוך פגעה בחרותו. יתרה מכך, 'מערכת היחסים' שבין הסוחט לעולה פעם רבות לכפות על הנשخت' קשור של שתיקתה' אשר יקשה עליו להתلون. ענישה מוחשית עשויה לסייע בשבירת קשר השתקה, הן על ידי תמרוץ הנשחת להתلون והן על ידי הרתעת הסוחט" (ע"פ 14/2580 חסן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (23.9.2014)). יפים לענייננו דבריו של השופט א' לוי שקבע בהקשר דומה כך:

"רק לעיתים רוחקות אווז הקורבן אומץ כדי לפנות לרשות החוק, הויל והוא חשש שדים של הסחטנים עלולה להשג אותו במאוחר, מבלי שאנשי החוק יוכלו להושיעו. לפיכך, כשסוף סוף מעז מתלון לבקש את הגנת החוק, יש לראות בכך הזדמנות לא רק להעניש את העבריין המסוכם אשר נמצא כי חטא, אלא גם להעביר מסר לציבור בכלל, ולאלה שחווטאים בעבירות מן הסוג זהה בפרט, כי עבריינים בתחום זה עלולים לשלם על מעשייהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה. ענישה מסוג זה מטרתה איפוא מושלבת, לתת ביטוי למידת הכיעור שבעיריה זו ולשאת הנפש שהיא מעוררתقلب השומם, והיא נועדה גם כדי לעודד את הקורבנות לשבור את קשר-השתיקה, ולהביא את דברים בפני רשות החוק כדי לשים קץ לסתיטה בה הם נתונים" (ע"פ 01/6774 מדינת ישראל נ' אלעלווין (1.1.2001)).

16. הדברים האמורים מתקבלים משנה תוקף בעניינו. עסקין במקורה קשה שנסיבותו מגיונות לכדי חוסר אוניות מובהק. המשבטים הפעילו כלפי המתلون אלימות קיצונית, מתוכננת, מתמשכת ואכזרית למדי, והכל במטרה לקבל מידיו המתلون סכומי כסף שלטענתם חב להם. לפניו, אפוא, שרשות ארוכה של אוירעים שראשתה בתוכן מוקדם של המשבטים, בהיערכות מתאימה וב策劃 רלוונטי; המשכה בשידול והציג מצגי שווה בפני המתلون במספר הזדמנויות; ווסף במעשה שוד בכוח, בסחיטה, בתקיפה גופנית והשפלת. עד כמה שהדבר אפשרי, המשבטים הגדילו לעשות בכך שתיעדו באמצעות צילום את מעשיהם הנלוחים והפיצו את התיעוד המשפיל. כאמור לעיל, מוחמד אף איים על חייו של המתلون באמצעות כלי הנחזה נשק, ולבסוף הותירו לב החורשה כשהוא חובל קשות וכפות לעצ. קשה להעלות על הדעת תסריט אכזרי יותר. קשה אף לדמות עוני ורחונו את תחושת האימה שחווה המתلون בזמן אמת ואת הרגשות כי חייו תלויים על בלימה. חומרת המעשים זועקה מבין שורותיו של התיאור האמור, שככל המוסף עליו אין אלא גורע. מעשים קשים אלו רואים, אפוא, לגמול עוני מימי.

17. הנה כי כן, עוני המאסר שנגזרו על המשבטים מקלים עם באופן חריג. זאת, כאמור לעיל, לשם לב לחומרה הרבה של מעשיהם. חומרה זו נובעת, בין היתר, מן התכנון וההיערכות המוקפדים; מהאכזריות הרבה שנשקפה מן המעשים המחרידים; מפוטנציאל הנזק – הן הגוף והן הנפשי – שעשו היה להיגרם למATALON (ambil ראה בדף שגנום לו בפועל ובמנתק מן הטענות שלפיהן הוא שימש לאחר האירוע בתפקיד זהה או אחר); וכן מחומרת העונשים שקבע החוק בצדן של העבירות שבahn הורשו המשבטים (20 שנים בגין עבירה של שוד בנסיבותech מוחמיות; 7 שנים בגין עבירות הסחיטה; ו-3 שנים בגין עבירה של כליאת שווה). לכל האמור יש להוסיף, כי בית המשפט המוחז' חריג בעניינים של שני המשבטים מדיניות הענישה הנוגגת (ראו והשוו למשל: ע"פ 11/6263 מדינת ישראל נ' עומר(2012); ע"פ 13/728 עוידה נ' מדינת ישראל (20.11.2013)).

18. ככל, יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות בנסיבות, בנסיבות דומות, ושתיים בעלי נסיבות אישיות דומות. כאשר מדובר בנאים שונים המורשעים במסגרת אחרת פרשה, עקרון אחידות הענישה מקבל משנה תוקף. במצב דברים זהמושך עקרון אחידות הענישה לעבר הטלת עונשים דומים על מי שביצעו מעשים דומים, וכן בשמירה על יחס של שקלות בין מבצעיהם של מעשים הנבדלים זה מהז בחומרתם (ראו למשל: ע"פ 12/7350 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2013); ע"פ 2274 אבו מאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (27.2.2013)). בעניינו ניתן להצביע על שני מסויים, גם אם לא גדול, בין חלקו של מוחמד במעשים מסוים כתבי האישום לבין חלקו של תאופיק. עם זאת, איןני סבור כי השוני האמור מצדיק יצירת הבחנה בין מוחמד ובין תאופיק בכל הנוגע לגזרת עונשם. מקובלת עלי, אפוא, עמדת המערערת כי עונשם צריך להיות חמוץ יותר זהה.

19. אשר לנסיבות שאין קשרות ביצוע העבירה-تفسורי שירות המבחן שהוגשו לבית המשפט המוחז' בעניינים של המשבטים אינם מבשרים טובות, ויש בהם כדי ללמד על הצורך בהרטעתם מפני הישות ביצוע העבירות.

20. בעניינו של מוחמד, הביא בית המשפט המוחז' בחשבון, מן העבר האחד, את גילו הצעיר (21) ואת הodataו טרם שמיית הראיות; ומן העבר השני – את האמור בתסקירו רשותה המבחן עלஅהודהתו בכתב האישום המתוקן, מוחמד מתקשה ליטול אחריות על מעשיו לגלוות אמפתיה כלפיה המתلون, ואת העובדה שירות המבחן לא בא בהמלצת לאבא מהלצתי פוליטלגיון תחת זאת המליך עליונה הקונקרטית דרישות. לגבי תאופיק – בית המשפט המוחז' ש金陵 את גילו הצעיר; היעדר עבר פלילי; נסיבות חייו; הודהתו ביצוע העבירות; והעובדת שירות המבחן לא בא בהמלצת שיקומית לגבי, על אף שהtaskir היה חיובי ברובו. יזכיר כי עיון בתסקיר שירות המבחן שהוגש בבית המשפט המוחז' בעניינו של תאופיק מעלה כי הלה מגלה הינה חלקית בלבד למעשיונו ונוטה לצמצם את חלקו בהם. כמו כן, תאופיק היה

מעורב בעבר באירוע אלימות במשפחה בגין הורשע וטרם נגזר דין. טרם הדיון בערעוריהם, הובאו בפניו תסקיריהם עדכניים מטעם שירות המבחן, אלה אינם כוללים שינוי ניכר לעומת התסקירים שהוגשו לבית המשפט המחווז.

לפיכך ובהתנן מסקנותיו של שירות המבחן – הן לגבי מוחמד והן לגבי תאופיק – סבורני כי לא היה מקום להקל עם בעת גזירת עונשם בגין המתחמים שנקבעו.

21. הנה כי כן, יש מקום להחמיר בעונשם של המשיבים. עם זאת, לא מצאתי לקבל את הערעורים באשר לרכיבי הפיזי, על אף שמדובר בשיעורי פיזי נמוכים יחסית, וזאת למרות מדובר בסטייה קיצונית משיעור הפיזי הריאי (ראו למשל: ע"פ 3116/13 קבלאן נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (15.10.2013)).

סוף דבר

22. מסקנתי היא, אפוא, כי במקרה שלנו מתקיימות הנסיבות החrigות המצדיקות את התערבותנו בגורם-דין של בית המשפט המחווז. באיזון בין השיקולים השונים; בהינתן שערצתה הערעור אינה נוהגת למצות את מלא חומרת הדין עם נאים שעונשם מוחמר; ולنוכח הימנעותה של המערערת מלהניח לפנינו את עובdet העסקתו של המטלון בתפקיד משטרתי רגש שמחיב תפקוד פיזי מלא – אציג לחברותי לקבל את הערעורים ולהעמיד את עונשם של מוחמד ושל תאופיק על 36 חודשים מאסר בפועל. שאר רכיבי גזר הדין יעדמו בעינם, לרבות שיעורי הפיזי לטובת המטלון.

שפט

הנשיאה א' חיות:

אני מסכימה.

הnbsp;a

השופט וילנר:

אני מסכימה.

שפטת

עמוד 6

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il

הוחלט כאמור בפסק דין של השופט שי שוחט.

ניתן היום, ח'ביסון התשפ"ב (7.6.2022).

ה נ ש י א ה

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט ע